

**Siunnersuut uunga: Ilulissani Timersornermut ilinniarfimmik imaluunniit
Ilinniarnertuunngorniarfimmik pilersitsoqarnissaa siunertaralungu
Naalackersuisut misissuinissamik peqquneqarnissaannik Inatsisartut
aalajangiiffigisassaattut siunnersuut.
(Inatsisartunut ilaasortaq Knud Fleischer, Kattusseqatigiit Partiiat)**

pillugu

**Kultureqarnermut, Ilinniartitaanermut, Ilisimatusarnermut, Ilageeqarnermullu
Ataatsimiititaliap**

ISUMALIUTISSIISSUTAA

Aalajangiiffigisassatut siunnersuutip aappassaanneernerani saqqummiunneqartoq

Ataatsimiititaliap suliarinninnerani ilaasortaapput:

Inatsisartunut ilaasortaq Hans Aronsen, (IA), siulittaasoq
Inatsisartunut ilaasortaq Jørgen-Ole Nyboe Nielsen, (D), siulittaasup tullia
Inatsisartunut ilaasortaq Harald Bianco, (IA),
Inatsisartunut ilaasortaq Ruth Heilmann, (S)
Inatsisartunut ilaasortaq Aleqa Hammond, (S)

2012-mi ukiakkut ataatsimiinnermi ulloq 2. maj siullermeerinninnerup kingorna
ataatsimiititaliap siunnersuut misissuataarppaa.

Siunnersuutip imarisaa siunertaalu

Tassani misissuinnermi qulaajarneqassallutik, aningaasat qanoq amerlatigisut atorlugit
Timersornermut ilinniarfiup imaluunniit Ilinniarnertuunngorniarfimmik timersornermut
immikkoortortalimmik piviusunngortinnissaanut atorneqassanersut.

Siunnersuuteqartup pingaarnertut tunngavilersuutigaa, maannakkut nammineq piumassuseq
atorlugu suliniaqatigiiffik ilulissani ivigaasaaqqanik arsaattarfiliornissaq siunertaralugu
pilersinneqarsimammat, tassungalu atatillugu Naalackersuisut Ilulissani
ilinniarnertuunngorniarfimmik imaluunniit Ilinniarnertuunngorniarfimmik timersornermut
immikkoortortalimmik misissuinissamut peqquneqarnissaannut aalajangiiffigisassatut
siunnersuuteqarluni.

Siunertaq ivingaasaaqqanik arsaattarfiliornissaq piviusunngussappat, siunnersuuteqartoq isumaqarpugut, pingaaruteqartoq inatsisartutigut aammalu naalakkersuisutigoortumik tapersersuineq ingerlanneqartariaqartoq.

Misissuinissamut siunnersuut ilaatigut tunngaveqarpoq, Timersornermut ilinniarfimmik imaluunniit ivigaasaaqqanik arsaattarfittalimmik Ilinniarnertuunngorniarfimmik pilersitsinissami sumi Ilulissani inissineqarnissaanut periarfissat assigiinngitsut sapinngisamik misissorneqarnissaat siunertarineqarpoq.

Siunnersuuteqartup takusinnaanngilaq Ilulissani Ilinniarnertuunngorniarfimmik pilersitsinnermi ilinniarfiit allat unammillerneqarsinnaanerat, kisiannili timersornermut ilinniarfimmik imaluunniit Ilinniarnertuunngorniarfimmik pilersitsineq annertuumik iluaqutaasinnaasoq, tassami inuusuttut amerlasuut sunngiffimmi sammisassaaleqisarmata, aammalu timersornermut ilinniarfimmik imaluunniit Ilinniarnertuunngorniarfimmik pilersitsinnermi peqqissumik inuulluarnermillu inuuneqarnissamut kiisalu ilinniarfissanik amerlanerusumik aqutissiuissammata.

Misissuinerup ukiup ataatsip iluani piareersimanissaa siunnersuuteqartup naatsorsuutigaa.

Siunnersuuteqartup naatsorsuutigaa, pisortatigut aningaasartuutissatigut allaffissornermilu atorneqassasut 500.000 kr.-tut annertutigisut aamma 1 mio. Kr., ivigaasanik arsaattarfimmik pilersitsineq aningaasanit illuartinneqareersimasunit matussuserneqarsinnaammat. Uani pineqarpoq konto pingaarneq 80.00.00.

Inatsisartuni siullermeerlugu suliarineqarnera

Inuit Ataqtigiit isumaqarput siunnersuut ilinniartitaanermullu periusissamut suliarineqartussamut ilanngullugu eqqartorneqassasoq. Ilanngullugulu parti isumaqarpoq siunissami ilinniarfissat suliassatigut ilinniartitsisullu nukissaannik suleqatigiittariaqartut.

Siumut siunnersuut taperserpaat, isumaqarlutillu siunissami ataqtigiinnerusumik pilersaarusiortoqartariaqartoq, aammalu ilinniarnertuunngorniarfimmik pilersitsinissami inuttaasut amerlassusaat misissorneqartariaqartoq.

Demokraatit isumaqarput Ilulissani Ilinniarnertuunngorniarfimmik pilersitsinissamut isuma pitsaasuusoq, kisiannili isumaqarlutik, ataatsimut suliarineqartariaqartut, taamaattumik siunnersuut ilinniartitaanermut periusissamik suliqaarnermut ilanngunneqartariaqartoq.

Atassutip siunnersuut taperserpaa, isumaqarlutillu timersornermut ilinniarfimmik imaluunniit Ilinniarnertuunngorniarfimmik timersornermut immikkoortortalimmik pilersitsinissamut isuma pitsaasuusoq.

Ilinniartitaanermut, Ilisimatusarnermut Nunanullu Avannarlernut Suleqateqarnermut Naalakkersuisoq Naalakkersuisumit inassutigineqarpoq, siunnersuut taperserneqassasoq, aammalu timersornermut ilinniarfimmik ilinniarnertuunngorniarfimmik immikkoortortalimmik pilersitsinissamat pisariaqartitsineq misissorneqassasoq.

Siunnersuutip ataatsimiititaliamit suliarineqarnera

Kultureqarnermut, Ilinniartitaanermut, Ilisimatusarnermut, Ilageeqarnermullu Ataatsimiititaliap aallaqqaammut siunnersuutip oqaasertai tunngavigalugit maluginiarpa, Naalakkersuisut peqquneqassasut Ilulissani Timersornermut Ilinniarfimmik imaluunniit Ilinniarnertuunngorniarfimmik pilersitsinissamik siunertaqartumik misissuissasut. Tamanna toqqaannartumik ima isumaqarpoq, ilinniarfimmik taamaattumik pilersitsinissamat periarfissat naatsorsuutigineqarsinnaasullu Naalakkersuisunut misissorneqassasut. Kinguneranik Ilinniarfiup pilersinneqarnissanik aalajangerneq, siunnersuutip akuerineqarnerata malitsigissanngilaa, tassami siunnersuummi Naalakkersuisut aalajangiinissamat tunngavissanik misissuinissamat peqquneqassammata. Isumaliutissiissummi matumani siunertarineqartoq imaappoq, misissuinissami pissutsit atugassallu assigiinngitsut qulaajarneqarnissaat.

Ilulissani Ilinniarnertuunngorniarfimmik/Timersornermut Ilinniarfimmik pilersitsinissamat Ilulissani inuttaasunit suliniutigineqarneri piffimmilu tapersersorneqarneri ataatsimiititaliamit annertuumik nuannaarutigineqarput, kisiannili Ilulissani Ilinniarnertuunngorniarfimmik/Timersornermut Ilinniarfimmik pilersitsinissamat ivigaasaaralimmik arsaattarfittaarnissaq aalajangiisussaanngitsoq ataatsimiititaliaq isumaqarpoq. Taamatut aalajangerneq ataatsimut isigalugu tunngaviummik ilinniartitaanermut kalaallit nunaannut iluaqutaasussatut aalajangiiffiusariaqarluni.

Tamatuma saniatigut Ilinniarnertuunngorniarfimmik/Timersornermik Ilinniarfiup inissinneqarfissaa pillugu apeqquut najukkani politikerinit iluaqutiginiarneqassanngimmat ataatsimiititaliamit erseqqissaatigineqassaaq, soorlutaaq illoqarfiit piffilluunniit aalajangersimasut suliffissat eqqarsaatigalugit immikkut iluaqutissinneqarnissaannik kissaateqarneq aalajangiinermi pingartinneqarsinnaanngitsoq. Tamanna aalajangiisuutinneqassappat Ilinniarnertuunngorniarfik/Timersornermik Ilinniarfik tassanilu atuartussat pilliutigineqassapput, tamannalu akuerineqarsinnaassanngilaq.

Tamatuma saniatigut ilinniartitaanerit neqeroorutigineqartut, nunap immikkoortuini ineriartornikkut naatsorsuutigisanut naleqqussarneqartariaqarput. Ukiuni qulikkaani aggersuni innuttaasut agguaqatigiissillugu ukioqqortusiartuinnassasut nalunngilarput; allatut oqaatigalugu inuusuttut ilinniagaqalernissamat ukiumikkut angummattut ikinnerulissapput.

Oqaatigineqarpoq. Ilinniartut Aasianni GU-mut qinnuteqartartut Ilulissaneersut affaasa missaat inissanik amigaateqarneq pissutaalluni tiguneqartarmata.

Taamaattorli ataatsimiititaliatut akisussaassuseqartutut oqaatigineqartariaqarpoq qinnuteqartut tamarmik ilinniarfissamik kissaataat sukkulluunniit malinneqarsinnaasunngorlugit ilinniarfiit inissaqassusiat annertusarneqassappat, tamanna inuiaqatigiit ataatsimut isigalugit naapertuuttuunanilu aningaasaqarnikkut nammanneqarsinnaanngilaq. Tamatuma pinngitsoorani kingunerissavaa pisariaqartitsinermit annertunerusumik qaqutigunnarlu tamakkiisumik atorneqarsinnaasunik inissaateqalerneq.

Tamatuma saniatigut assersuutigalugu piginnaasakinneq inerisimannginnerluunniit pissutigalugit ilinniarfissanik naleqqutinngitsunik qinnuteqartut mattunneqarsinnaanerit inuit ataasiakkaat tungaannit (inuiaqatigiillu aningaasaqarnerannit) isigalugu naapertuuttuusinnaasoq ataatsimiititaliaq isumaqarpoq. Inuit ataasiakkaat ersarilluinnartumik naleqqutinnginnertik pissutigalugu ilinniarnermikkut taamaatitsisariaqalernerat itigartinneqaannarnermit ajorsarnertut annerusumik misigissagaat naatsorsuutigineqarsinnaammat. Tassunga atatillugu efterskolinut piusunut qinnuteqarnermi itigartitsineq inissanik amigaateqarnermik imaluunniit atuartut piginnaasaasa amigarnerannik pissuteqarnersoq misissorneqartariaqarpoq, taamaaliornikkut sinneruttut "illikartinneqaannaqqunagit".

Ilanngullugu ataatsimiititaliamit pingaartinneqarpoq, ilinniarfinnik nutaanik pilersitsinermit atatillugu ilinniartitsisumik ilinniarluarsimasunik naammattunik pissarsisinnaanissamut periarfissanik misissuinissaq, tamanna aqutigalugu piffimmi meeqqat atuarfiani ilinniartitsinik amigaateqarnermut unammillissanngimmata. Peqatigaluguli eqqarsaatigineqartariaqarpoq, ilinniarfik ima annertutigissasoq, ilinniartutigit ilinniartitsisutigullu amigaateqarfiussanngitsoq, pitsaasumik ingerlalluarfiusumillu ilinniarfiusinnaassalluni. Tassunga atatillugu ataatsimiititaliamit maannakkuugallartoq isummerfigineqarusunngilaq Ilinniarfissamik nutaanik Ilulissani inissuinissaq, tassami ataatsimiititaliamit mattunneqarusunngimmat, ilinniarfimmu pioreersumut ilanngullugu Iliniarnertuunngorniarfimmik/Timersornermut Ilinniarfimmik pilersitsinermit periarfissanik Naalakkersuisut sumut inissuinissamut misissuinissaat.

Ilinniartitaanermut tunngasuni iliuutsinut allanut efterskolissamik pilersitsisinnaanerup ataqatigiissarneqarnissaa ataatsimiititaliamit assut pingaartinneqarpoq, taamaattumillu siunnersuutip ilinniartitaanermut periusissamut pingaarnertut sanillersuunneqarnissaanik aammalu inuusuttut uninngaannalernissamut aarlerinaateqartut pillugit nassuiaataajumaartumi (UPA 2012/129), atuartut angerlarsimaffii pillugit nassuiaammi aamma ilinniarnermikkut taamaatitsiinnartartut pillugit 2010-mi misissuinermit inernerusunut kiisalu akiitsut aningaasaliisarnerillu pillugit periusissamut siunnersuutip sanilliunneqarnissaanik Naalakkersuisut kaammattorneqarput, taamaaliornikkut inuusuttut 2025-imi 70 %-iisa

inuussutissarsiornikkut piginnaaniliisumik ilinniagaqarsimanissaannik anguniakkap anguneqarnissaa siunertaralugu aningaasaliissutaasut inuiaqatigiinnut annertunerpaamik pissarsissutaanissaat pillugu Naalackersuisut qanoq naatsorsuutigisaqarnersut nassuiaammi ersarissumik takuneqarsinnaaqqullugu.

Siuliani allassimasut Naalackersuisut misissuinissaminni ilanngukkumaaraat ataatsimiititaliamit naatsorsuutigineqarpoq.

Naalackersuisut misissuinissami qulaani pineqartut suliamut ilanngutissagaat, ataatsimiititaliamit naatsorsuutigineqarpoq.

Siunnersuutip aningaasatigut kingunissai

Siunnersuutip aningaasatigut kingunissai pillugit ataatsimiititaliaq ima oqaaseqaateqassaaq:

Pilersaarutip kissaatigineqartup suliareqarnera Kultureqarnermut, Ilinniartitaanermut, Ilisimatusarnermut Ilageeqarnermullu Naalackersuisoqarfimmi aammalu Ineqarnermut Attaveqarnermullu Naalackersuisoqarfimmi kiisalu Aningaasaqarnermut Naalackersuisoqarfimmi allaffissornikkut nukinnik atuiffiusariaqassaaq. Allaffissornikkut aningaasartuutit taakku aningaasaliissutaareersunit matussuserneqartariaqarput.

Misissuinerup inerneru Naalackersuisunit saqqummiunneqartariaqarput, taamaalilluni efterskolimik allamik pilersitsineru aningaasatigut kingunerisassat aningaasaanut inatsisissatut siunnersuutini ukiut tamaasa augustip qaammataani saqqummiunneqartartuni ilanngunneqarsinnaaqqullugit. Taamaalilluni efterskolimik allamik pilersitsinissaq pillugu aalajangerneq siunertamut aningaasanik immikkoortitsinissaq pillugu aalajangernermut immikkoortillugu peqqunagu.

Taamaalillunilu Iliniarnertuunngorniarfimmik/Timersornermut Ilinniarfimmik pilersitsinissamik aalajangiineq, taamaalillunilu ingerlatsineru ingerlaavartumik aningaasartuuteqarnissamik pisortat karsiinut peqqussuteqarneq, suliassaqarfinni allani ingerlatsineru aningaasartuutiniq tullerriaarineru allanngortinneqarneratigut ikililerinikkulluunniit pisariaqarpoq, taamaaliornikkut aningaasaanut inatsimmi IST-p ataatsimoortumik inerneru ukiuni missingersuusiorfiusuni naatsorsuutigineqareersunut sanilliullugu ajorneruleqqunagu.

Naalackersuisut nalunaarusiariumaagaanni siunnersuutip aningaasaqarnikkut kinguneru aammalu Ilulissani Iliniarnertuunngorniarfimmik/Timersornermut Ilinniarfimmik pilersitsinissamut taarsiullugu periarfissanik allanik toqqaaneru aningaasatigut kingunissai sukumiisumik nassuiaatigineqassasut piumasarineqartariaqarpoq. Tamatuma peqatigisaanik aningaasalersuinissaq pillugu nassuiaammi siunnersuuteqartoqassaaq.

Taamaalillunilu ilinniarfimmik nutaamik pilersitsinissamut tunngasumik pissutsit misissuiffigeqqissaarnissaat pisariaqartoq ataatsimiititaliaq isumaqarpoq. Pilersitsinermut ingerlatsinermullu atatillugu aningaasartuutit kisiisa pinnagit aammali ilaatigut inuiaqatigiit katitigaaneranni ineriartornerup, ilinniartussanik kajumilersitsisinnaanermut periarfissat aammalu ilinniartitsisunik piginnaaneqarluartunik naammattumik pissarsisinnaanerp misissuiffigeqqissaarnissaat. Taakku tamarmik nassuiaatit periusissallu siuliani taaneqartut inernerinut sanillersuunneqassapput, taamaaliornikkut aningaasat ilinniartitaanermut siunissami atorneqartussat, aningaasaliissutigineqartut inuiaqatigiinnut sapinngisamik annertunerpaamik kissaatigineqartut pissarsissutigineqaqqullugit qanoq tulleriaariffigineqarnissaannik naliliinissami aalajangiinissamut tunngavissat pitsaanerpaat pigineqaleqqullugit.

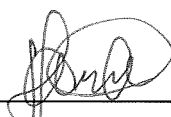
Isumaliutissiisummi isummersuutigineqartut tungavigalugit ataatsimiititaliaq allannguutissatut siunnersuummik imatut saqqummiussaqqarpoq:

“Ilinniartitaanermut Periusissap II-ip suliarineqarneranut ilanngullugu Iulissani Timersornermut ilinniarfimmik imaluunniit Ilinniarnertuunngorniarfimmik pilersitsoqassappat iluaqutaasinnaasut aningaasartuutaasinnaasullu ilanngullugit nalilersorneqarnissaanik Naalakkersuisut misissuinissamik peqquneqarnissaannik Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut.”

Ataatsimiititaliap inassuteqaatai:

Ataatsimiititaliap isumaqatigiittup aalajangiiffigisassatut allannguutissatut siunnersuut akuerineqassasoq inassutigaa.

Taama oqaaseqarluni isumaliutissiisummilu allassimasutut paasinnilluni ataatsimiititaliap siunnersuut aappassaaniigassanngortippaa.

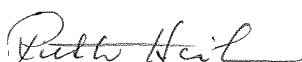
Hans Aronsen
Siulittaasoq

Jørgen-Ole Nyboe Nielsen
Siulittaasup tullia

Harald Bianco

Ruth Heilmann

Aleqa Hammond